

פרוטוקול מס. 242

מישיבת ועדת הכלכלה, שהתקיימה ביום שלישי,
ש"ו בכסלו תשל"ז - 7.12.76, משעה 13.30.

צו כח"ס - חברי הוועדה:

י. הורוביץ - היו"ר
ז. אמיר
פ. דרובלס
ע. הדר
פ. חריש
י. יודין
סנטה יוספטל
י. כהן
א. ליבני
י. שער
נוזהת קצב

מוזמנים:

משרד המשפטים	-	טניה שפניץ
החקלאות	"	ז. פריש
"	"	חיים מולכו
(יועץ מועצות)	"	יעקב ברגר
מנכ"ל מועצת הלול	-	יעקב דורון
אגוד הצרכנים	-	מר בן-שושן
יו"ר הרשות לצרכנות	-	עדה גילן
המועצה הישראלית לצרכנות	-	מאיה תבורי

דוד לב כלכלן הוועדה:

שולמית סרג קצרנית:

הצעה לחיקון חוקי המועצות לייצור ולשיווק
חקלאי לענף הלול, לירקות ולפירות - הצעה של
ח"כ נוזהת קצב ועוד.

בסדר-היום:

אני פותח את הישיבה.

הינ"ר י. הורוביץ:

הנושא הוא - הצעה של חברת הכנסת קצב לצירוף נציגי הצרכנים למועצות הייצור. הישיבה הזו היא המשך לישיבה שבה היו חלוקי דעות, וגם התגלעו חלוקי דעות די חריפים שמועצות הייצור אינן צריכות להיות כפופות לבקורת פנימית של הצרכנים. הכוונה לקביעת מחירים ולקביעת מכירה.

אני מבקש מגב' קצב להשמיע לנו

כמה דברי בקורת. בבקשה.

אני מקווה שנסיים נושא זה בישיבה זו. אנחנו נדון ונראה כיצד יתפתחו

נ. קצב:

הדברים.

מדובר בשלוש הצעות חוק המתייחסות למועצות גידול ירקות ופירות ולול. היום יש נציגות של הצרכנים. יש שני נציגים במועצה הכללית. אני מודה ומתוודה, חברי, כי ירדתי בבקשה, שכן התוספת תהיה בסך הכל בעוד אחד. החידוש יהיה בנציג אחד בוועד הפועל של המועצות האלה. אפילו תוך הסכמה מסוימת, כמעט מומש ענין זה - שי שב בוועד הפועל נציג מוזמן, אבל עדיין אין לו המעמד הסטטוטורי.

זאת ועוד: המועצות הללו עוסקות

בדברים שיש להם השלכה על כלל ציבור הצרכנים. התוספת בצרכנים ניכרת ע"י מועצת הצרכנים. אני חושבת שכל אחד יודע להעריך את זה. לא אמרתי 50% צרכנים ו-50% חקלאים. כאשר יש ציבור רב של חקלאים ונציגים מסקטורים אחרים - אין לי ספק שטובת הענין, טובת הציבור החקלאי עצמו שתהיה נציגות הצרכנים, גם אם תהיה זו נציגות סמלית כפי שאני מביאה בהצעת.

נראה לי מאד מוזר שנציגי החקלאים

מתנגדים לזה. אני אומרת שתהיה נציגות מועטת וסמלית. מועצות אלה עוסקות בסימון, באריזה ועוד עבור ציבור זה. לכן נורא לא ציבורי הוא להביע התנגדות כזו להכנסת ציבור זה. אני רואה יחסי גומלין בין הציבורים למיניהן. עובדה, כאשר עסקתי בצרכנות אנחנו עשינו הכל. יש במועצה לצרכנות דברים שלא לבדם עושים את המלאכה.

למעשה, אנחנו רוצים נציגות סמלית

שהיא חשובה לצרכנים, במצב הנוכחי אין נציגות לצרכנים, ובמועצות יש בסך הכל שני נציגים. הפשרה שאליה הגענו היא, שבועד הפועל יהיה עוד אחד. נדמה לי שזה המינימום שאפשר להגיע אליו.

שר החקלאות הודיע מעל במת הכנסת

י. ברגר:

שהוא איננו מתנגד להצעתה של חברת

הכנסת קצב. אנחנו יכולים עכשיו, אפילו באופן רשמי, לתת לכם הצעת תיקון שהכיננו. היא טרם עברה את כל משרדי הממשלה. אנחנו מכינים את זה.

בוועדת הכלכלה סיכמנו שאנחנו נענה

על כל השאלות בעניני ההרכב, כך שאנחנו כוללים - במקום 2 יהיו 3 נציגים של הצרכנים. גם בוועד הפועל יהיה נציג אחד.

בישיבות של הוועד הפועל הסכמנו

שהיו משקיפים מטעם מועצת הצרכנים. ומועצת הצרכנים הודיעה את שמות הנציגים שלה. האמת היא, שהם אינם מתמידים כל כך בנוכחותם בישיבות.

נ. קצב:

איך להם מעמד. מדוע שיביאו?

חיים מולכו:

אנחנו נענינו למועצת הצרכנים ונחנו להם שיהיה משקיף בוועד הפועל. כמו כן

יש משקיף במועצה.

התחלופה בין הנציגים היא רבה. אם תהיה תחלופה רבה כזו, למה זה יוכל לתרום? כל פעם בא מישהו חדש, ואחרי כן מופיע מישהו אחר. הוא הדין לגבי הוועד הפועל. אני לא חושב שמבחינה זו ובצורה זו השתתפותם יכולה לתרום משהו.

מכל מקום, הסכמנו לזה, ואנחנו נענינו לדרוש מועצת הצרכנים. אבל היחס כלפינו הוא כזה שהדבר איננו מצדיק.

ע. הדר:

אינני יודע מה הם שיקולי המשרד שהסכים לתוספת זו. אני התנגדתי בעבר, ואני מתנגד לזה גם היום. עקרונית, אינני חושב שצריך להיות בזה נציג הצרכנים. מה יותר מ"כור" ועוד? זה לא מקובל עלינו.

זהו ארגון של יצרנים לצורך גידול יצוא ושייווק, וזה עניין בלעדי של יצרנים, ויושבת שם הממשלה בנציגות מכובדת מאד. והיא יושבת בכל המקומות. משרד המסחר והתעשייה, משרד החקלאות ומשרד האוצר יושבים שם, והם שומרים על כל אגורה. מדוע אני צריך נציג של צרכנים? זה נושא של פרנסה לחלק ניכר של הציבור. מדוע נוזהח קצב או מאיה תבורי ישבו שם? באיזו זכות הן תשבנה שם? כדי למנוע דבר מעוות - הרי לשם כך יושב משרד המסחר והתעשייה. משרד המסחר והתעשייה מוצא לנכון להקים רשות להגנת הצרכן - זכותו. אם משרד המסחר והתעשייה ירצה, אז בא כוחו יהיה כאיש בא כוח הצרכנים.

לממשלה יש באי כוח, והיא מיוצגת על ידי שלושת המשרדים. יש להם שם מקומות. אם משרד המסחר והתעשייה ימצא לנכון שהרשות להגנת הצרכן תהיה שם, זו זכותו. אבל בנוסף למשרדי הממשלה יהיו הצרכנים בהנהלה - זה לא מסתדר לי.

לי יש תוצרת, ואני רוצה לשווק אותה. לדעתי, אין לך שום זכות מוסרית לקבוע את מחירה. הממשלה יכולה, במדיניות שלה, לעשות זאת. את, כצרכנית, אין לך מקום לשבת בהנהלה.

טוענים "אנחנו מהווים 90%-97% מכלל הצרכנים". נכון. אנחנו איננו משחקים בנוסחה זו, כי היא איננה מקובלת. אני לא מקבל את זה, וזה גם לא מקובל. שהצרכנים ישבו שם, זה איננו מקובל. לא מקובלת התביעה הזו.

נושא זה עלה לפני 4 חודשים, והוא נדחה, ועכשיו שוב עלה. אין שום סיבה הגיונית להקנות את הזכות הזו.

י. יודין:

אינני רואה את המועצות האלה כמועצות של יצרנים בלבד. חברי אמר כי במועצות אלה משתתפת הממשלה בהיקף רחב יותר מאשר בעניני יצרנים. זה מגיע לתכנון מקיף של יצור, ולפרקים גם לתפקידים נוספים כי לא תמיד מדובר בייצור, כי מועצות אלה עוסקות גם בשייווק. פירוש הדבר, שהן עוסקות גם בסיפוק צרכי הצרכנים. כאן נוצר שטח נרחב, ולכן אינני מקבל את

הגירסה של הצרכנים שהם צריכים להיות באינטרסים של היצרנים, מכיון שהזכר פה נושא השיווק. וזה לא רק שיווק מאורגן - ואפילו מאורגן - בשילוב בלתי מאורגן. יש לפעמים שיש מקום לסולידריות בין היצרנים לבין הצרכנים.

אם קיימות מועצות בענפי יצור שעוסקות גם ביצור, במובן הרחב של המלה, וגם בשיווק - הרי השתתפות הצרכנים יכולה לתרום לפעולה ולחיאום האינטרסים וגם להגנה עצמה.

ההשתתפות היא זעירה מדי. מה הבהלה? במה זה יכול לסכל את האינטרסים של היצרנים? (ע. הדר: ההתנגדות היא עקרונית).

אני, עקרונית, בעד שיחוף הצרכנים עם היצרנים במוסדות אלה.

ז. אמיר:
אני נהנה מהפילוסופיה המיוחדת של ח"כ הדר. אני הייתי דוקא רואה אצל אנשי ההתיישבות העובדת - הקמעונאית והמושבת - הרבה יותר הבנה לנושאים של קביעת מדיניות ושל שיחוף בכלל. אם אני שומע אותך מדבר על מוסר, אז אני שואל שאלה אחת:

הרי אתה שייך לאיזה שהוא זרם רעיוני, ואותו זרם רעיוני דורש היום במפעלים פרטיים שיחוף בניהול, בקביעת מדיניות, בקבלת הכרעות וברוחים. זו הצרה. אנחנו מדברים היום על מדינה שיש לה מחשבות מתקדמות, לפחות מבחינה סוציאלית, ואנחנו מפגרים אלף מונים אחרי גרמניה הקפיטליסטית, ואחרי ארצות הברית ששם רוצים ככל שיותר לצרף את הצרכנים. אני מדבר על ניהול. מה אתם מטיפים לנו, מוסר? מעניין מאד לשמוע אותך ואת השקפות עולמך! בכל זאת אנחנו יושבים באותה מפלגה.

טוענים פה "מה לצרכנים ולמועצה"? "מי הם?" - הם רק קוננים עקריים של כל התוצרת!

יש לי בת בקבוץ, אחרי צבא. אני מעריך מאד את החקלאים. לדעתי, יש אור לגויים במדינה זו. זה קבוץ, זה מושב, ההישגים גדולים בחקלאות. אבל אני לא יכול להבין אותך, את הראייה הצרה שלך, הדר, שהיא צרת אופק - שכל מה ששייך לחקלאות, שייך רק לקבוצה מסוימת. מדוע?

אני רוצה לומר לשר החקלאות: יבורך שהוא הסכים, והוא גם הציע הצעת חוק לצרף נציג נוסף למועצה ועוד נציג אחד לוועד הפועל. המספרים הם כל כך זעירים שאפילו הייתי חקלאי, הייתי מעוניין לצרף את הצרכנים כדי לשמוע את הטענות. הרי בהחלטות הם לא שפיעו מבחינה מספרית, אלא מבחינת השמעת דעות - ולזה, לדעתי, יש חשיבות עליונה, ולכן אין התנגדות לצרוף נציגים אלה.

אני מציע, שבנושא זה חסירו את התנגדותכם, ושנקבל את הצעת שר החקלאות, ובזה תרמנו גם לאוירה טובה בנושא חשוב זה.

סנטה יוספטל:

הוויכוח הזה איננו פוליטי. במזעזוז הייצור הייצוג הוא על פי ארגוני היצרנים. ההתיישובות. לכן גם יכולים להיות חלוקי דעות בתוך המפלגה הזו או אחרת. אין בענין זה שון השלכה.

דוגמה: יש מועצה אחת של צרכנים יש השפעה ממש. הכוונה למועצת הכותנה. התוצאה מכך היא, שבמועצת הכותנה מחליטים על דרכי השיווק, המימון, המחירים, על הכל. אבל אחר כך הולכים למועצה ומעבירים בקלות החלטות אחרות. למעשה, אפשר להגיע לכך שמרוקנים את מועצות הייצור מתוכנן. אם זהו אידיאל, אינני יודעת. לי זה לא נראה כאידיאל.

מה שקרה במועצת הכותנה, יקרה גם במועצות אחרות כאשר יהיה לצרכנים משקל של ממש. אם רוצים השפעה של ממש - ואני מניחה שחברת הכנסת נוזחת קצב מציעה כדבר מהותי שתהיה השפעה - אז פשוט מאד, הדברים המהותיים יתנהלו מחוץ לפורום. המועצה תהיה מועדון לוויכוחים, והחלטות יקבלו במקום אחר. אכן כך הוא המצב במועצת הכותנה. יש לי יסוד וסיבה טובה שאכן זה יהיה כך. משום שיש חלוקי דעות מהותיים בהרבה שאלות שנידונות במועצות הייצור.

כידוע, הייצור החקלאי הוא ייצור מתוכנן, והוא מתנהל על פי מיכסות. אחד החפיקים הקשים ביותר הוא חלוקת המיכסות. יש הרבה פעמים ויכוח לגבי היקף הייצור.

כאן, בין היתר, מדברים על מועצת הפירות. יש ויכוח קשה בין היצרנים - האם להתיר יותר גידול בננות או לא? אם יש יותר בננות, אז המחירים יורדים. בדרך הטבע היצרנים מעוניינים לשמור על הייצור המתוכנן, ולא לייצר עודפים. גם לא להגיע לכך שבגלל העודפים צריך יהיה להוריד את המחירים.

בשיווק עוסק רק בחלק הסיטונאי. מועצות אחרות אינן עוסקות מעבר לשיווק הסיטונאי. אנחנו נעשה הכל על מנת שהחקלאים ישותפו בצנורות פאורגנים. יש התחרות, ואין ספק שהאינטרס של הצרכן הוא בהיקף. אנחנו רוצים למנוע התחרות בשיווק הסיטונאי. אני לא מדברת על האינטרס הלגיטימי שהצרכן רוצה לקבל מחיר מינימלי והיצרן - מחיר מקסימלי. הואיל ורוב המחירים של תוצרת זו הם מחירים מבוקרים ע"י הממשלה, ורוב המחירים מורכבים מהתמורה שהשוק משלם, והסובסידיה ומדיניות הסובסידיות - לכן יש לנו תמיד דעות מחולקות. היצרנים רוצים להתיר את הקשר ההדוק מדי עם הממשלה ע"י זה שהסובסידיה תופסת חלק בלתי פרופורציונלי במחיר. אנחנו הגענו לכך שבגלל התביעה הלגיטימית של הצרכנים - לא לתת למחירים לעלות. כל פעם שיש התייקרות של התשומות, אז יש מאבק. אנחנו לא רוצים כל כך הרבה סובסידיות. כל פעם יש ויכוח בין החקלאים ובין הממשלה לגבי כיסוי ההתייקרות אם זה במים, בחשמל ועוד.

למעשה, אנחנו רוצים לקבל את התוספת הזו מהשוק, במקום לשמור על רמת המחירים. לכן אנחנו מקבלים 40% של התמורה מהממשלה, ולא מהשוק. כאן יש ויכוחים מהותיים. על זה מחליטים במועצות הייצור.

אם אנחנו לא רוצים להיפר למועדון של ויכוחים, אלא למוסד שדנים ומחליטים - הרי שאינני יודעת כיצד לגשר על דברים אלה. וזה לא ענין של מוסר. אני לא מדברת על מוסר, ואם זה מוסרי או לא מוסרי. אם זה מוסרי מבחינת הצרכנים, וזה לא מוסרי מבחינת היצרנים.

החקלאים טוענים שהשוק הישראלי הוא שוק שלהם, והיצרנים הם אינם נציגים של מקצוע מסויים, אלא נציגים של המחייבים שהתיישובו על הכוונה ממשלתית על פי מדיניות ממשלתית - הרי שלהם יש זכות זו.

הוויכוח הנצחי שיש לנו הוא על בשר קפוא

מול הרחבת הייצור של בשר עוף. יש ויכוח של שני הצדדים של המטבע.

אבל זה בהחלט שני צדדים, ואי אפשר להגיד שאנחנו אריכים להתחשב עם

רצונות הצרכנים שאן הבים גם סטייק וגם שניצל של תרנגולי הודו.

הואיל ואנחנו לא רוצים לחפש ולמצוא

פתרונות פורמליים, אלא פתרונות לגופם של ענינים, הרי שחבל לי על המישהו

שישוחף בזה, משום שהוא יהיה כל כך מתוסכל, שכך אז הוא יהיה במעוט מבוטל.

וללא השפעה. והתוצאה מכך היא, שנציגים אלה אינם מתמידים. במליאח המועצה

יש להם סטטוס.

אני אומרת, כי נציגות הצרכנים לא תזיק לנו.

כי ממילא יוחלט על פי הרוב, והרוב הוא רוב של יצרנים. אבל למה ליצור

מצב כזה? והרי אם נרצה לדון באיזה דבר, אנחנו נדון בלעדיתם. אנחנו

נסתדר.

למען ההגיינה הציבורית, לא צריך ליצור

גוף שבו ישב מישהו שמראש יודע שאין לו השפעה, שהוא משמש נציג של גוף

מכובד מאד, אבל במעוט כזה שצר לי על נציג כזה. אני לא הייתי מוכנה

לשבת בתור שכזה.

אחרי דברי חברת הכנסת יוספטל, אני רוצה

מאיה תבורי:

להציע שיהיו 50% מהחברים של הצרכנים.

אנחנו הוזמנו לוועדה המשותפת של ועדת

החקלאות וועדת העבודה בקשר לבשר. באתי לא ברצון, ונדמה לי שאנחנו הועלנו.

מה שיכולנו לתרום, תרמנו, ולא יצאתי מתוסכלת.

אכן בארץ זה לא מקובל. אבל בארצות העולם,

בחברות שמכבדות את עצמן, מכניסים צרכנים להנהלה על מנת לשמוע מה שהם

רוצים לשמוע. הם גם בעלי זכות הצבעה, כי כל הרעיון עדיין נמצא בארץ.

וההשקפה שלי היא שאני לא יושבת מצד השני של המיתר. עצם הישיבה מהצד

השני, יכולה לתרום לעסקים שאותה חברה מיוחדת בארצות הברית מנהלת, והיא

מצאה שזה טוב.

אני יושבת עם התעשיינים, ואני מעבירה את

דעתי. הניגוד הזה לא חייב להיות קיים. יש ניגוד בהארה שהצרכנים

באים כנציגי הצרכנים, רואים אותם מהצד השני בגלל האינטרס הצר שלו.

לדעתי, אם יהיו אנשים טובים מטעם הצרכנים

שיוכלו לתרום מהידע שלהם - הרי שזה היה בפירוש תורם.

עד היום קרה לי כי כאשר הייתי מבקש ממישהו

להיות משקיף במועצות אלה - אדם רציני לא היה מוכן להיות שם. עדיין יש

לו הרגשה פורמלית "אני חבר מהמניין". יכולים להחליט בניגוד לדעתי. אני

קיים. " עובדה היא, שאנשים רציניים אינם מוכנים ללכת לשם כמשקיפים.

(מ. דרובלס: אם יהיו חברים פעילים במועצה?) זהו גוף פורמלי. בודד

הפועל נעשות פעולות. אינני מציעה לקבל את הצעת חברת הכנסת קצב ולהת

שם נציג אחד. אני אשתדל שיהיו שם אנשים טובים, וחלק מהם אולי יקבל את

זה.

יגאל כהן: מה ששמעתי מגב' מאיה תבורי זה תמים ונחמד. כי הם רוצים לסייע לעם ישראל. אבל האמת היא, שיש פה ניגודי אינטרסים מובהקים.

מועצות הייצור מורכבות מנציגי הממשלה, והם מבטיחים מחירי מינימום, והם גם רואים את כל הנושא מכל צדדיו. נראה לי שאנחנו מכניסים למועצות הייצור מועדון ויכוחים. נראה לי שכרגע אין מקום לנושא זה, כי הצרכנים מיוצגים למעשה ע"י משרדי הממשלה שיושבים במועצות הייצור, ויש להם דעה מכרעת. הם גם אמונים על טובת הציבור. אם לא, זה לא יהיה לתועלת העניין. זה יהיה זירת התגוששות, או מועדון ויכוחים. כך שזה לא יתרום לנושא זה. לכן אני מציע לדחות את העניין הזה.

גב' עדה גילן: אני חייבת לומר שציירו כאן תמונה כל כך עגומה - "תסכול", "בטל בשמים" ועוד. למעשה, יש לאלה אינטרסים, ולאלה יש אינטרסים.

ח"כ הדר ניסה להרוג זבוב עם תוחח. בסך הכל מבקשים כאן שתהיה לצרכן השפעה. המעוט מובטח. לא רוצים לתת השפעה - אז לא. אבל אני לא מייצגת את זה. אני מייצגת לתת לצרכנים להשפיע.

לא מזמן, אני כנציגת הצרכנים וח"כ שחל בלענו הרבה צפרדעים. זה לא כך. אנחנו כאילו מייצגים את אוכלי הבשר, ואלה הם אוכלי העופות. זה לא כך. אנחנו מייצגים ציבורים שונים.

חברת הכנסת קצב מבקשת שתהיה אפשרות של הדברות. הרוב מובטח, אז אין בעיות. אם לא תהיה אפשרות כזו, ואם חס וחלילה אתם חצדקו, ולא אני - אז רע מאד, שכן אז יהיה קיטור, ויהיה לחץ, והכל עלול להתפוצץ.

אנחנו יושבים בהרבה מאד מקומות, ואני לא רואה שאנחנו מפריעים למישהו. אני יושבת גם בוועדת המחירים. אני לא יכולה להתנגד, כי אני יודע שאחרת המפעל ייסגר. חברת הכנסת קצב אמרה שאין להם מעמד, על כן הם אינם מתמידים לבוא. אנחנו רוצים שיהיו אנשים, ואם לא באים, אז הם יודיעו לנו. אני חושבת שזה יהיה לברכה. אבל אני לא אלחש עד הסוף. שתהיה רק אפשרות להשפיע. תרצו לקבל דעתם, תקבלו; לא תרצו, אז לא.

מכל מקום, עצם ההתנגדות החריפה הזו שלכם מעוררת אצלי ספיקות שיש בזה משהו. עד היום לא היו במוסדות ממשלתיים דברים כאלה. איפה יש שיתוף הצרכנים? שאלתו של ח"כ הדר. אילו ידעתי, אז הייתי מבליאה לכם רשימת הארצות בהן קיים שיתוף כזה. למעשה, יש שם הצלחה רבה בגלל השיתוף של הצרכנים.

ח"כ הדר אומר שאנחנו מייצגים את הרוב הגדול של הצרכנים. זה מוזר מאד. אני חושבת שהצעת חברת הכנסת קצב היא הצעה מאד מינימליסטית. אני חושבת שצריך להתחיל מזה. אם זה יפעל כהלכה, אז הצד השני של השולחן יבקש נציגות שתהיה יותר מסיבית ויותר משמעותית.

יעקב דורון: לצערי הרב, אני לא השתכנעתי מדברי הנציגים שמציעים צרוף נציגי הצרכנים, ולא בגלל הנימוקים שהיו באמת משכנעים.

יעקב דורון:

אחרי דברי חברת הכנסת סנטה יוספטל - קודם כל, זמועצה זה לא חברת שיווק. אלא זה גוף. עוד לא שמעתי את הרעיון שבוועד הפועל של ההסתדרות ישב נציג המעסיקים הפרטיים, ובדיונים הפנימיים נציגים של הפועלים במפעלים. (ז' אמיר: בוועד הפועל יושבים) במיוחד במועצת הלול. זו מועצה שבה כל המחירים מבוקרים --- (מאיה תבורי: לא רק המחירים) את זה דנים לא בוועד הפועל ולא במליאה, כי במקומות אלה דנים על תקציב המועצה שכולו על חשבון החקלאים, ואין פרוטה אחת שהיא על חשבון הצרכן. המגדל מקבל את היקפי הייצור.

אני חייב לציין ולהזכיר שבדיון האחרון על המחירים אשר עקב ההתייקרויות והפיחות האחרון שהיה - אז היו יחסי מחירים בעוף ובבשר קפוא בגלל החלטה שניתנה במקום אחר. הבשר הקפוא צומצם. בחי הקירור מחמלאים עם בשר בקר שמיובא מחו"ל. לא שאלו את המועצה, ובמועצה לא דנים על זה.

אנחנו חלויים מעבר להגיון בסובסידיה. היקף הסובסידיה ממשיך להיות כבעבר. זה אמור לגבי בשר קפוא ועוף שחוט.

היו"ר י. הרוביץ: האם עברתם את התכנון בבשר?

יעקב דורון: לא. המלאי נשאר, כי אכלו 3000 טון במקום 2000 טון. עוד פעם הורידו. שמעתי שמפעלי התעשייה מכרו בשר קפוא במקום הודי.

יש ניגודי אינטרסים בהיקפי הייצור. לפי עניות דעתי, העובדה שיבוא עוד יהודי פעם בחודש וישב עם 25 יהודים בוועד הפועל - הרי זה לא יוסיף מאומה חוץ מוויכוחי סרק. דעת המועצה היא נגד.

מ. דרובלס: הייתי מציע לחברת הכנסת קצב ואחרים, שיקחו את חוק המועצות ויקראו אותו. לדעתי, חברת הכנסת קצב לא קראה את חוק המועצות. אם היתה קוראת אותו, אז לא היתה מציעה את הצעתה.

מנסים להציג את הבעיה, שמקפחים את הצרכנים. ואם ישבו בוועד הפועל, אז יהיה טוב? במועצת הלול יש שני נציגים של אגודת הצרכנים. אני לא זוכר שנציג הצרכנים השמיע את קולו במועצה. אינני יודע מה יתרום אם יהיו במקום שני נציגים במועצה שלושה נציגים. ואם יהיו שלושה, אז זה יגיע לארבעה של משקי "חירות". יש עוד כמה הבדלים, ואני מקווה שאתן מבינות. פה מתקבל רושם שהעיקר הוא לתפוס עמדה.

על מה דן הוועד הפועל? הוועד הפועל דן איך לייצר, איך לשווק. ומה זה מעניין את נציגי הצרכנים?

מכל מקום, אם יש טענות לצרכנים, אז הם יכולים להשמיע קולם או דעתם במועצה. שם, במועצה, יכולים לדון. אם הם נלחמים במועצה, והם אינם יכולים להגיע לוועד הפועל, אז הייתי מוכן. אבל אף פעם לא שמעתי שהיה ויכוח כזה.

מ. דרובלס:

אני חייב לציין, כי לא כל החקלאים מיוצגים בוועד הפועל. יתכן שאת, חברה הכנסת קצב, אינך יודעת - אפילו ישובים מסויימים היושבים על קרקע שממשלת ישראל החליטה לישבם שם. נניח שאותו ישוב מתפרנס מלול, והוא מייצר לפי 20 חברים, אז הוא מייצר כך וכך באותו ישוב - אותו ישוב איננו מיוצג בוועד הפועל. הוועד הפועל יכול לבקש מיכסות; הוועד הפועל יכול לקבוע בקשר להתארגנות הכללי שישנה. כל הדברים הללו נוגעים ליצרנים, ולא לצרכנים. החוק מגביל שיהיו כך וכך יצרנים, כך שיצרנים רבים אינם מגיעים לוועד הפועל.

אינני רואה חשיבות אם הצרכנים יהיו בוועד הפועל. לדעתי, יש לתקן את החוק, ולתת לאותם גופים יצרניים קטנים, שקיומם תלוי בזה, והם צריכים להשמיע דעתם בקשר לתוצרתם שמפנה הם חיים ומתקיימים - ולא כפי שאת, חברת הכנסת קצב, מציעה. אין לזה כל חשיבות. אני מציע לכן לקרוא את החוק.

אם נציגי הצרכנים ישובו, או לא ישובו, אין לכן חשיבות, כי הם לא יוסיפו מאומה.

אני מתפלא על שר החקלאות שמוכך לתקן את החוק בקשר לנציגים של הצרכנים בוועד הפועל. לעומת זה, יש זרמי התיישבות שמחכים שניף על שנים כדי להיות מיוצגים. משקי חירות אינם מיוצגים בוועד הפועל. בפירות הם מגיעים ל-3.5% מכלל הייצור. גם אם מגיעים ל-4.5%, אתה לא מגיע לוועד הפועל. זרם המושבים, שהוא זרם גדול, איננו מיוצג שם. הם אינם יכולים להכנס, כי המספר שם מוגבל. לכן אני מתפלא על שר החקלאות בענין זה. אלה הם גופים שיש להם ענין בתור המועצה הזו.

אני חושב שאין ניגוד אינטרסים בין חקלאים לבין צרכנים, לכן אני אומר שהנציגות במועצות מספיקות בהחלט.

מר בן-שושן:

זה ארבע שנים בערך הנני נציג הצרכנים במועצת הבקר. אני יכול להביין את כל אלה שמתתפים במועצות שיכולים ללכת. הם לא הולכים בכדי לתת את המאזן, לתת את התקציב, לעשות ויכוח על המאזן ועל התקציב - שם יש נציג הצרכנים, והוא יכול להתייחס.

אני לא יודע מה יש במועצה. הנה, קראנו אתמול בעתון שהשליכו 250 טון אבוקדו למזבלה. זו עובדה. (ע. הדר: אין עובדה כזו) כאשר נותנים חשובה זו לשאלתם של ציבור הצרכנים - מי קבע שפירות אלה אינם ראויים לאכילה? מדוע? - המועצה החליטה. מדוע היא החליטה כך? למעשה, הציבור אינו מאמין.

ישבנו פה בענין בשר עוף ובשר בקר. זה היה לפני כמה חודשים. מועצת הלול אמרה שיש עודפים, ופתאום היה מחסור בעופות. בשום מקום אי אפשר היה לקבל ביצים חוץ ממספר 3.

לדעתי, אם יהיה שם נציג הצרכנים, אז הוא ידע, והוא גם יוכל לשכנע. כאמור, הציבור איננו מאמין. (ע. הדר: אם תשב שם, אז יאמין?) יש קשר בין הצרכנים. לדעתי, יותר בריא שיהיו נציגים מאשר לא יהיו.

זאת ועוד: לגבי "כור" ואחרים - אין שם כל השפעה בגופים אלה. המועצות הן גופים של מונופול טוטלי מאל"ף עד ח"ו - מחכנון עד שיווק.

מי מכתִיב את התכנון?

ע. הדר:

מר בן-ציון:
הממשלה. יש חוק נגד מונופולים חוץ ממועצות. אפי' "עליית" רוצה לעשות משהו, אז אומרים לה "לא", את מונופוליסטית, ואת צריכה לקבל את הדין. "מה שהחוק לא יתן, אז זה יתן."

ועוד דוגמה: אם יהיה נציג אחד בוועד הפועל, אז זה ייפוך לתלות של ויכוח. אדם שישב שם, ידבר ככל שיִדבר, אבל הוא ידע מה שנעשה במועצות. כך ידעו כל הצרכנים מה שיהיה שם.

מה זאת אומרת אי אפשר לעשות בקורת על מועצות? אם זה גוף מונופוליסטי, אז הוא יהיה גוף מבוקר. כמו כל גוף אחר. להפסיד, איך מה להפסיד.

לדעתי, ההצעה זו באה במועדה.

י. שערי:
ידוע לכם, אינני חסיד של קואליציה של ליכוד לאומי. חשוד בעיני ליכוד לאומי של כל החקלאים מכל הזרמים.

לדעתי, ההצעה שמובאת בפנינו איננה יכולה להזיק ולשנות את סדרי העולם. משום כך אני מחייב אותה. הוועד הפועל של ההסתדרות מחליט על טעויות העובדים והוא מנהל משא ומתן עם המעסיקים.

נכון שיש התערבות הממשלה. יש נוכחות הממשלה. זה דבר שפועל על פי חוק.

למעשה, כולנו צרכנים. כולם שווים, אבל יש שווים יותר. ויש גם כאלה שיש להם אינטרסים. על כל פנים, אני חושב שההצעה הזו היא הצעה הגיונית. היא לא באה להכניס סוס טרויאני כדי לפוצץ את המועצה. אלא זה בא לאפשר:

(א) מידע; (ב) יכולת להביע דעתם, ולפעמים אולי דעתם תזכה לאוזן קשבת. לדעתי, יש חשיבות לנוכחות הצרכנים, גם אם היא לא מכרעת. מוכרחים להתחשב במה שאומר הציבור הגדול.

למרות ששמעתי שחברי בוועדה רובם חקלאים, והם התנגדו לכך - אני מציע שחברי ועדת הכלכלה יצאו מהקעלים שלהם כחקלאים, ויראו אינטרס כולל. למעשה, קיימת אפשרות כזו. אם הצרכנים מיוצגים במועצה, אז אין "טבו". הם כבר יושבים. אפשר להביא דברים למועצה. זה לא ניגוד אינטרסים טהור. במועצה יושבים כבר נציגי הצרכנים. אם הם יושבים שם, אז גם בוועד הפועל ידעו מה מתרחש.

אני תומך בהצעה, ואני מציע שהרוב של החקלאים יתחשב באינטרסים של העם.

היו"ר י. הורוביץ:

כמה מלים, ביחוד לחברי הכנסת עמוס הדר וסנטה יוספטל: אני חושב גם כמוכם, והגישה שלי היא כשלכם. יש מפעלים בידי ההסתדרות שהיא אגודה של הצרכנים הגדולה ביותר, שלהם אין דריסת רגל לא במפעלי "כור" ולא ב"מקורות" ולא ב"ארקיע". אין דבר כזה. הצדכנים האלה משתמשים ככל שמשתמשים --- (נ. קצב: יש) --- תארי לי אחד, שמאיה תבורי תמנה אותו בהנהלת "כור" וב"משביר".

היו"ר י. הורוביץ:

אני רוצה לחזור לגישה שלי, שהיא אותה גישה - כל עוד לא קיים לא בניהול ולא בחלוקת רווחים ולא בקביעת מדיניות - זה נכון. אבל אני לא יכול להמנע מכמה דברים שאני רוצה לומר: פעם הייתי אומר שאני רוצה לתת נציגות יותר חזקה בממשלה. בממשלה צריך להיות את השיקול הציבורי. הממשלה די אדישה לגבי מה שיש במועצות. יש כל כך הרבה מועצות, וכל כך מעט נציגים. אנשי הממשלה חיים את זה. מה שאני יודע, שהאינטרסנטים קובעים במידה רבה על הכסף של כולנו. זו האמת, לדעתי, החמורה, מכיון שאני יודע איר "מלבינים" כאשר עוברים על התכנון. לא תמיד עם נוצרים בגלל טעות בתכנון, והכסף הוא כסף שלנו, והאינטרסנטים הם אנשי שלומנו. עושים בניגוד גמור לממשלה.

לצרכנים יש אולי משהו מחוץ למעגל. זה של המשפחה. אני אומר, אולי אנשי ציבור, אולי נוסף לאנשי הממשלה. הספיקות שלי אינם בגלל המשתמשים. הייתי רוצה שיהיו נציגי הממשלה. אכן אינני שבע רצון שהם כאלה. אבל שיהיה נקי, זול, בזמן.

אני מרחיב את היריעה ומצביע על איש שלא יהיה מתחום זה. החלק הזה איננו מכוסה ע"י הממשלה. אם רואים נציגי ציבור מחוץ לתחום האינטרסנטיות הזה, יכול להיות.

היום אנחנו לא נצביע על כך. בקשו מפני שהיום לא נצביע. אנחנו נצביע בישיבה הקרובה. אנחנו נודיע לחברים מתי נצביע. רציתי שנציגי הממשלה יחשבו על המיבנה הזה. ישנן דוגמאות מובהקות.

ע. הדר:
ברצוני לומר מספר מלים: אני יוצא בהנחה -אולי אני טועה - אני מרגיש שיש הבדלי השקפות ביני לביין ז"ק אמיר וקצב. אני חושב שמה שקורה לנו, זה אולי מה שקרה בארץ כולה - שלאף אחד אין שום אתגר למשימה שצריך לעשותה, כי כולם נמצאים, והם שכירים אצל כולם. לא רוצים לעבוד. אני יודע שזה לא מקובל על דעת ההסתדרות. פשיטת רגל מוחלטת היא לא בגלל הבטחון. אנחנו לא מרוויחים את לחמנו בלי בטחון.

הבעיות שלנו הן כאלה, שכולנו שכירים, ולא רוצים לעבוד. יגאל (פונה אל היושב ראש) - יש ספיקות במועצות הייצור. צריך לשים את האצבע על ההדק. צריך לבדוק. מחר יאמרו שבאי כוח הצרכנים ישבו במחלבה שלך!

מקובל עלי כשאומרים שיש לשחף את העובדים ברווח, ולמנוע פחת, כי ישלו חמורה. אבל לא שמעתי שמכניסים את נציגי הצרכנים. הסופר-שיתוף - לשחף את הצרכנים. מועצות הייצור הן בדומה למועצת הייצור שלך!

אילו כל הארץ הייתה עמלה כמו שעמלים החקלאים, היה טוב. מבחינתי, מועצת הלול דינה כדין המחלבה שלך. ישב בר-לב (שר המסחר והתעשייה) ויראה שלא יפקיעו מחירים.

לנהל את העסק המסחרי שלי? - זה לא. זה דבר אחד. דבר שני הוא, המועצות. הממשלה מכניסה כספים לעסק הזה מתוך השיקולים שלה. אנחנו לא רוצים שליש סובסידיה, כאשר יש פיגור בסובסידיה. אני רוצה לראות פועל בארץ אשר ילינו את השכר שלו. אצלנו יש פיגור בחשולם הסובסידיות, וזה ללא היסוס, של 3-4 חודשים.

ע. הדר:

אני מדבר על משכורת. 30%-40% סובסידיה מהמוצר. זו התשומה התנויה. תצעק לקיר. אני לא מביין מה קורה כאן. זה הרי הייצור שלי.

אני מסכים למה שאמר ח"כ ז"ק אמיר. אבל זה לא קשור לא לי ולא לאף אחד. זה קשור לממשלה. אבל לא בזה אנחנו עוסקים. אומר כאן האדון הזה, שיש אי אמון במועצות. הרי לא זו הבעיה. אם יש או אין אמון - הבעיה הזו לא תפתר בוועד הפועל. אני חושב שבא זה מקום יהיה מקל בגלגלים.

חברת הכנסת קצב היא צרכן, והיא יושבת במועצת הלול, והיא לא צריכה לדאוג לפרנסתי. (נ. קצב: אני הרי קונה את תוצרתך).

תבטל את מועצת הייצור. בבקשה. האמינות לא תפתר אם יהיה אדם נרוסף או לא יהיה. אם הם אינם מצליחים, אז צריך יהיה משהו כדי לשמור את זה. אם אין ביצה, אז נצל את מועצת הצרכנות -- (מר בן-שושן: למה לא היו ביצים?) במועצה יש בא כוח. אתם יונקים מכוחו של משרד המסחר והתעשייה. זה מתפקידה של מועצת הצרכנות, ולא לשבת בחלק האופרטיבי.

יש בעיה. אתה רוצה לבדוק אותה, בבקשה. אם כן, צריך שאיש מבקר המדינה ישב ויבדוק אם פעולות חברת נתיבי נפט או מועצת הלול מנהלים כראוי. משהו חייב לשמור על זה. אבל לא לשבת בחלק האופרטיבי, שכן עניין זה איננו דומה לחברת נתיבי נפט.

מ. חריש:

לדעתי, יש הבדל יסודי בין גופים פרטיים. עסקים פרטיים שפועלים בשטח הכלכלי, לבין גופים שפועלים מכוח החוק הסטטוטורי. כאשר יש עניין ציבורי - ויש עניין כזה - אני מחייב את החוק הזה שהקים את המועצות.

אני חושב שיש עניין ציבורי בקיום החקלאות. העניין הוא בשמירת האוכלוסיה שישנה בחקלאות. אני חושב שזו משימה לאומית הרבה יותר קל לשמור מאשר להוריד, שכן באותו רגע אתה נותן כלים מסויימים שמוציאים את משחק השוק מכל מיני פגעים שלהם צפוי סקטור זה.

אני חושש שאם בטווח הארוך ישחררו משהו בסקטור זה, אז תהיינה התמוטטויות. יבואו פגעים מטבע, מחו"ל. המערכת תתמוטט, ואז צריך לשמור. אני מתכוון להחלטות המועצות. והרי זה נוגע גם לפנרסה --- (ע. הדר: על היקף לא מחליטים שם!) זה לא רק הממשלה. גם אחרים מחליטים. כך שהקשר הוא די מהותי במועצה במועצה באופן סטרוקטורלי וטבעי.

השאלה היא, איך לדאוג לאיזון בין פיתוח התעשייה לבין עידוד הייצור. לציבור יש אינטרס להיות בשלב הקובע. באופן מעשי, ברור שזה לא הולך, כי העניין יוצא פגום. כך היה גם הוויכוח לגבי אג"ד. על כל פנים, אני לא חושב שבכל מפעל פרטי זה מעניינו של הציבור. אבל יש הלשכה בהכנסת נציגי ציבור --- (ע. הדר: עובדים - כן; צרכנים - לא) אג"ד, זה מקור פרנסתם העיקרי. הם יקבעו את המחירים --- (ע. הדר: לא. הממשלה היא שתקבע).

אני אומר גם בעניין אג"ד אתה מחדיר לא רק את הממשלה לעניין זה. אנחנו הכנסו את ההסדרות יותר.

השתתפות בסוג כזה של דברים, שבהם יש מצב סטטוטורי, אני חושב שיש מקום להיות לא רק לגורמים, אלא מעבר לזה. הכוונה, לגורמים ציבוריים. כלומר, גורם שאיננו מחזק את האינטרס של צד אחד בתוך המערכת הכוללת.

היים מולכו:
 אני לא מתנגד שיהיו נציגי הצרכנים. בכל שלושת המועצות יש נציגי הצרכנים, והם מביאים תועלת. (א. ליבני: ב"חברה קדישא" היית רוצה. ח"כ חר'ש. שיהיו נציגי צרכנים?)

המטויות יושבים אתנו; אלה שקונים את הגפן, יושבים אתנו במועצת הגפן והיין; יצרני הפירות - יש שני נציגים של סוחרים פירות בקמעונאות; יש שלושה נציגים של סוחרים בסטונות.

אני חושב שאין לכם מה לחשוש בעניין זה. הם אינם יכולים להזיק ולא כלום. להוסיף, כן, משום ש-95% מהדיונים אינם קשורים לא לתכנון ולא למחקר ולא להסברה ולא למשלוחים ומיון. הממשלה מיוצגת, כאשר הנציג שלה הוא איש משרד החקלאות, והוא גם יושב ראש; הסגן הוא איש משרד המסחר והתעשייה; נציג נוסף הוא איש אגף החקציבים של משרד האוצר. נוסף לכם יש עוד שלושה נציגים שאותם ממנים השרים. מחירים לא קובעים באף אחת מהמועצות. המחיר נקבע בין משרד החקלאות, שר האוצר ומשרד המסחר והתעשייה. מכל מקום, המחיר לא נקבע במועצה.

כפי שאמרת קודם לכן, אני אינני מתנגד שיהיו נציגי הצרכנים. עובדה, שאני משתף במועצה שלי את כל הנציגים. הם מתחלפים, וגם לא באים, אפילו שיש להם סטטוס.

שר החקלאות אמר שאנחנו נקבל את הנציגים, אבל "תראו בסוף השנה שהם לא יבואו". האדם משתעמם. הוא אינו יודע מה זה עץ. הוא אינו יודע ולא כלום. אחרי ישיבה אחת, הוא לא בא.

נוזחת קצב:
 אני רואה את הגישה של החברים, לכך יהיה לי קשה מאד לומר באזניכם דברים שאני מאמינה בהם. אם אביא בפניכם את המספרים, אז תגיעו למסקנה ותשאלו האם באמת היינו צריכים להתווכח.

במועצת הירקות יושבים 52 איש, ובוועד הפועל - 16 איש; במועצת הפירות - 32 איש, ובוועד הפועל - 13 איש; במועצת הלול - 50 איש, ובוועד הפועל - 19 איש.

לדעתי, וגם אני חושבת שבעניין זה תסכימו אחי שאחם עושים מהומה על מאומה. אני לא חושבת שזה נקרא שירות נאות לציבור שאותו משרתים. "בטלים בששים", "לא מועילים", "לא תורמים" ועוד - הכל נאמר כאן.

המסקנה שלי היא, שאם הם ייכנסו, אז כך ייעשה גם בפורומים אחרים. אבל מבטלים את הפורומים בששים, ומביאים לא לידיעת כולם, ואחרי הכל אומרים שהם אינם תורמים.

נרזהח קצב:

על כל פנים, ההצעה שלי מתייחסת לשלושה דברים - לענף הלול, לירקות ולפירות. ח"כ דרובלס אמר שאני צריכה לקרוא את החוק. אם כן, אני קראתי את החוק. אני יודעת מה זה סטטוטורי ומה לא. אמרתי לח"כ דרובלס שאני אינני מחבישת אם אומרים עלי "נודניקית". להביא תיקון חוק מבלי לקרוא את החוק - איך יכולתי להעלות על הדעת? למה לא משקי "חירות"? - ניד אני משיבה שאני תומכת בכס. החיים מחנהלים על יחסי גומלין.

לדעתי, הוויכוח שהיה היה ללא פרופורציה למה שהיה צריך להיות. כמו שללא פרופורציה הגעתי להסכמה עם שר החקלאות על עניין זה. שואלים אותי כיצד הוא הסכים - אם כן, עליכם לדעת כי הוא לא בגד בחקלאים. חס וחלילה. במכתבו לשר המשפטים (מ-ז) באייר תשל"ה 12 באפריל 1975, מספר 6221, 4060/1, 4015/11/1) לגבי תיקון חוקי המוע לייצור ולשיווק חקלאי לענף הלול, לירקות ולפירות, הוא כותב:

"הרכב המועצות הנ"ל לייצור ולשיווק

חקלאי מושחת על איזון מחושב בין מספר הנציגים מטעם המגזרים האינטרסטי השונים, והם: החקלאים מגדלי התוצרת, הסוחרים (סיטונאים קמעונאים), הצרכנים והממשלה, המספר הכולל של החברים במועצה מבוסס איפוא על צרוף הנציגים האמורים וכל שינוי במספר הנציגים מטעם המגזר האחד יגרור אחרי הפרת האיזון בינו לבין יתר המגזרים.

בכדי למצוא מחד גיסא פתרון סביר לבעיה

שהועלתה ע"י חברת הכנסת קצב ומאידך גיסא לשמור על אופי מיבנה המועצה ועל האיזון בין נציגי המגזרים השונים, אני מציע שנוסף על שני נציגי הצרכנים הנמנים עם חברי כל אחת משלושת המועצות שבנדון, ייוסף נציג שלישי מטעם הצרכנים כחבר מליאת המועצה, ואחד מנציגי הצרכנים יחמנה כחבר בוועד הפועל של כל אחת מן המועצות האמורות.

שינויים אלה מחייבים תיקון כל אחד

מן החוקים המפורטים להלן, הן לגבי מספר חברי מליאת המועצה והוועד הפועל שלה והן לגבי הרכבם: (1) חוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות, תשי"ט-1959; (2) חוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), תשכ"ד-1963; (3) חוק מועצת הפירות (ייצור ושיווק), תשל"ג-1974.

אהרון אוזן, שר החקלאות.

אינני יודעת מדוע הצרכנים לא יהיו בזה.

על פי זה הוא צריך להפחית את מספר החברים במועצות, ולאלה להוסיף נציג אחד, השותפים מביאים את הדיןוח -- (ע. הדר: כמו בהסתדרות)

סליחה, אל תדבר על ההסתדרות. ישבנו

שם עד שעה 3 אחרי חצות. הוא (שר החקלאות) מוסיף ואומר, מפני שרוצה תוספת כזו, לא יתן יותר מנציג אחד. אם כן, איזה פשע עשה שר החקלאות?

אתם, כמנהלי מועצות, אינכם מסכימים!

אני לא מבינה אתכם! אבל אם יש מועצה ציבורית, אז אני צריכה להיות מעונינת שיהיו בה נציגי ציבור. אם אני מייצגת גוף ציבורי, אז אני צריכה להיות מעונינת בו.

אני עוד לא בטוחה כל כך שהמועצות

(מ. דרובלס: יש מבקר המדינה) מתנהלות בצורה הכי מסודרת ---

אדרבה. זה האינטרס שלכם שצריך להיות

כי יהיה שם נציג אחד.

נוזחת קצב:

זאת ועוד: אני מצטערת מאד, שכאשר ניהלתי את ענין הצרכנים ראיתי שיש יחסי גומלין בין כולם, ולא ראיתי ניגודי אינטרסים. בכל העולם לא רק רואים את זה, אלא גם עושים את זה. זו עין מיוחדת של הצרכנים. אם ארצות הברית שונה, אז קחו את ארצות סקנדינביה. כאשר אתם אומרים "כור", "ארקיע" ועוד - האם זה לעניין?

במשך 4 שנים ישבתי ברשות הצרכנות, ואז עשיתי תעמולה לאכילת עוף, ולא בשר, למרות שידעתי כי במידה מסויימת הבשר יותר משתלם. קבוצות מסויימות באוכלוסיה צורכות בשר כזה, ולא כזה. בזמנו אמרתי לשר בר-לב כי צריך לומר לציבור לאכול עוף - תוצרת הארץ - ולא בשר.

אני חושבת שטובת המועצות האלה היא שנציגי הציבור יהיו שם. ואם תגידו לו לא, אז הצרכנים ישאלו למה.

כל הכבוד לנציגי הממשלה. ניהלתי משא ומתן עם הממשלה במשך שנים. איש הסובסידיות מר ארקין נמצא שם. האם הוא מייצג את הצרכנים? הממשלה מייצגת את כולם - את הצרכנים, את היצרנים. כמו שיש להם נציגות, מותר לכם לקבל נציג אחד ספציפי, שידאג לצרכנים. (ע. הדר: עגל הוא ראה פעם?) אנחנו לא עד כדי כך פרימיטיביים.

בתוך הליכוד היו לי חברים שאמרו כן, ובתוך מפלגת העבודה יש לי חברים שמתנגדים לזה. אני חושבת שזה לגיטימי המצב הזה.

תודה רבה. אנחנו נודיע בהזמנה מתי יהיה סיכום ישיבה זו.

היו"ר י. הורוביץ:

בענין האבוקדו אני מבקש הסבר.

ע. הדר:

לפני 10 ימים היתה סערה רצינית, אשר בעקבותיה נשר פרי, ולא רק של אבוקדו.

חיים מולכו:

אלא גם פרי הדר.

באבוקדו יש שלושה זנים: אם, פוארטה ונבל. הפרי של שני הראשונים היו די בשלים, כך שכל מה שנפל מהסערה, נאסף, מויין ונשלח לייצור. ולא הושמד פרי אחד.

באשר לאבוקדו מהזן נבל - זה נשלח למכון וולקני, ושם נקבע כי אחוז השומן הגיע ל-2.5% בו בזמן שצריך להיות 6% לאכילה. אמרנו שאולי אפשר לפצות את הנזק שנגרם לחקלאי, שמתבטא ב-10 אלפים ליי לכל טונה. כלומר, שבמקרה זה של נזקי טבע ישולם להם רק 2500 ליי.

אם היו אוספים את הפרי ומשווקים אותו, אז היה אפשר להרוויח 7500 ליי לטונה. לא כן המצב לגבי האבוקדו מהסוג נבל. לאחר 10 ימים, הוא קשה כמו אבן.

בלית ברירה, הושמדו 64 טון - ולא 250 טון - אבוקדו. אנחנו מכחישים בכל חוקף שהושמדו 250 טון. אני חוזר ואומר, כי הושמדו רק 64 טון אבוקדו מהסוג של נבל.

ההפסד לחקלאי הוא של כ-7000 ל"י לכל

טונה. בגלל ההפרדה תשלם קרן נזקי טבע רק 2500 ל"י.

על כל פנים, אנחנו נגיע לסך הכל של

130 טון - ולא 250 טון - של אבוקדו מהסוג הזה שהושמדו, כאשר האחרים מיינו ושווקו.

אנחנו נסכם את הדברים בישיבה הקרובה.

היו"ר י. הורוביץ:

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה נעלה בשעה 15.50.